

Connie Palmen heeft markant spoor uitgezet

In navolging van Connie Palmen doemt er in de Nederlandse letteren steeds vaker een opvallend fenomeen op: de vrouwelijke auteur die intelligentie, spiritualiteit en een goede opleiding feilloos weet te koppelen aan sex-appeal en een tikje brutaliteit.

Roman

Claire Polders

De onfeilbare

Balans, €16,90

door Jaap Goedegebuure

Met de verschijning van Connie Palmens luidkeels verwelkomde roman 'De wetten' (1991) is er in de Nederlandse letteren een nieuw soort auteur opgestaan: de zelfbewuste, intelligente, goedgeschoolde, spirituele en als het moest ook brutale vrouw. Niet alleen schrijvend maar ook van zich doen sprekend

Zelfbewuste, intelligente, spirituele en brutale vrouw

speelt deze auteur haar sex-appeal uit en bestrijdt de letterheren met eigen wapens. La Palmen zette een markant spoor uit, Marie Kessels, Désanne van

Brederode en anderen volgden. 'De onfeilbare', de eerste roman van de in 1976 geboren Claire Polders, heeft nogal wat gemeen met het werk van Palmen, niet alleen met 'De wetten', maar ook met 'De vriendschap'. Ook in dit debuut hebben we immers van doen met een geschiedenis van het type 'Hoe werd ik degene die ik ben?'.

Rolmodel

En ook hier brengt de heldin verslag uit van de groei naar een eigen persoonlijkheid die is opgebouwd met behulp van rolmodellen en mentoren wier lessen een tijd lang gretig worden benut om op een zeker moment in de prullenbak te verdwijnen. Hoofdpersoon in 'De onfeilbare' is Amber Braam, een ruim twintigjarige Amsterdamse die hunkert naar het grootse en meeslepende leven maar niet precies weet waar ze dat kan vinden. In Parijs mischien? Over het bruisende intellectuele klimaat in die stad zijn haar de bekende verhalen ter ore gekomen, verhalen over Sartre, Camus en andere sterren aan het cultureel firmament van een voorbije eeuw.

Authentiek

Voor Amber zijn het altijd nog navolgenswaardige voorbeelden. Met haar vrienden wil ze graag geloven dat elk mens in staat is keuzes te maken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen, het bestaan te omarmen en te kneden tot een hoogst individueel, authentiek verhaal. Zo hebben de existentialistische filosofen van de jaren veertig en vijftig het ons immers geleerd. Alleen is het leven meestal ster-

De heldin in het literaire debuut van Claire Polders brengt verslag uit van de groei naar een eigen persoonlijkheid die is opgebouwd met behulp van rolmodellen.

Foto: Klaas Koppe

ker dan het boekje. Want 'wat als je niet in een keurslijf past? Grijs is de kleur van mijn generatie, niet het heldere wit of het eenduidige zwart. Elke dag leek mijn leven een nieuwe wending te nemen en als het middenstuk veranderde, moest ik ook het begin herschrijven. Een einde verzinnen was al helemaal gekkenwerk. Ik zou pas weten wie ik was als ik in een kist lag.' Tja, niet elke vrouw met een hang naar vrijheid is een Simone de Beauvoir.

Ambers probleem is dat ze te weinig talent heeft en een beetje te veel van alles is. 'Een beetje sexy, een beetje slim en een beetje artistiek.' Wat daaraan te doen? De oplossing komt van Cleo, een leeftijdgenote die Amber in Parijs tegen het lijf loopt. Van haar leert ze dat je bij het uittekenen van een levenslijn vooral niet te ver vooruit moet willen denken. Grijp het moment en bedenk er een scenario bij. Hou vol dat je een getalenteerd fotografe bent als men dat van je denkt. Verhuis naar New York en open er een winkel, zelfs als je vooraf niet het flauwste benul hebt wat je daar zal gaan verkopen.

Nieuwe zekerheden

Aanvankelijk laat Amber zich door Cleo nieuwe zekerheden aanpraten. En ze knoopt met haar een vriendschap aan die alle kenmerken heeft van een brandende passie. Maar dan komt ze erachter dat Cleo helemaal niet Cleo heet, maar Rosalie van Walgaerden, een personage met een totaal afwijkende biografie. Deze ontknoping past geheel niet in haar opvatting van authenticiteit. Sterker nog: Amber voelt zich beschadigd door een gedrag dat Sartre zou hebben omschreven als 'kwade trouw'. Cleo/Rosalie weigert immers te aanvaarden dat ze is wie ze is en vlucht voor haar verantwoordelijkheid. Tenslotte begint het Amber te dagen. Stiekem lezend in het dagboek van haar vriendin (van 'kwade trouw' gesproken!) heeft ze al ontdekt dat die ook

niet zo rotsvast in zichzelf geloofd. Rosalie kroop namelijk pas definitief in de rol van Cleo toen ze Amber tegen het lijf liep en wist dat zij Het was. Op dat moment kwam ze 'tot leven zoals Pinocchio van een pop veranderde in een jongetje.' Amber geloofde maar al te graag in de illusie, omdat ze die op dat moment nodig had. En daarom gebruikte ze Cleo, onbewust, maar toch overtuigd, als een gelovige die uiteindelijk zou worden bedrogen door haar zelfgemaakte god.

Ontnuchtering

De Palmen-achtige inslag van 'De onfeilbare' blijft bespeurbaar tot en met de troostrijke aanvaarding van ontnuchtering en verlies aan het slot. Toch is Claire Polders' modieus getoonzette debuut ook een verhaal van alle tijden, gegeven de eeuwigdurende confrontatie tussen meesters en volgelingen. Je moet wel een bijzonder vaar-

'De onfeilbare' lijkt soms op veredeld meisjesboek

dig verteller of getalenteerd dramaticus zijn om zo'n beproefd thema nog uit te kunnen tillen boven het cliché. Het ontbreekt Polders zeker niet aan talent, maar in haar stijl is ze, mischien vanwege haar dubbelnaam van schrijver én filosofe, te sterk geneigd tot bespiegeling en commentaar om de aandacht bijna driehonderd pagina's lang vast te kunnen houden. De roman komt alleen in die passages tot leven waar het in de verhouding tussen Cleo en Amber vonkt en vlamt, al ontkom je juist daar weer niet aan de indruk dat je soms met een veredeld meisjesboek te maken hebt.

Claire Polders signeert donderdag 24 februari van 15.00 tot 16.00 uur haar debuutroman 'De onfeilbare' bij Glanotten, Universiteitsboekhandel, LVT gebouw C, Warendelaan 2 Tilburg.